

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti pressiteade

Viin/Brüssel, 5. märts 2014

Naistevastane vägivald: iga päev ja igal pool

Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) uues aruandes tutvustatakse maailma kõigi aegade ulatuslikumat naistevastast vägivalda uurinud küsitluse tulemusi. See osutab ulatuslikule naiste väärkohtlemisele kodus, tööl, avalikes kohtades ja internetis. Peale selle, et aruanne näitab täiskasvanud naiste vastase vägivalla laia levikut, on selles kirjeldatud ka füüsilise ja seksuaalse vägivalla juhtumeid, mida naised on kogenud oma lapsepõlves. Uuring osutab, et poliitikakujundajad peavad tunnustama naistevastase vägivalla ulatust ja tagama, et sellele reageerides lähtutakse kõigi naistevastase vägivalla ohvrite vajadustest ja õigustest ka reaalses elus, mitte üksnes paberil.

„Uuringutulemusi lihtsalt ei saa ega tohi eirata. Põhiõiguste Ameti uuring näitab, et naistevastane füüsiline, seksuaalne ja psühholoogiline vägivald kui ulatuslik inimõiguste rikkumine toimub kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides,“ märkis FRA direktor [Morten Kjaerum](#). *„Probleemi ulatuslikkus tõendab, et naistevastane vägivald mõjutab mitte ainult mõnda üksikut naist – see mõjutab kogu ühiskonda ja iga päev. Seetõttu peavad poliitikakujundajad, kodanikuühiskond ja valdkonna töötajad läbi vaatama igasuguse naistevastase vägivalla vastu võitlemise meetmed. Naistevastase vägivalla vastased meetmed tuleb nüüd viia uuele tasemele.“*

Uuringu raames küsitleti 42000 naist nende kogemuste kohta füüsilise, seksuaalse ja psühholoogilise vägivalla, sealhulgas koduvägivallaga. Küsiti ka jälitamise ja seksuaalse ahistamise juhtumite ning uue tehnoloogia rolli kohta naiste väärkohtlemises. Samuti küsiti vastajatelt lapsepõlves kogetud vägivalla kohta.

Vastuste alusel selgus muuhulgas:

- 33% naistest oli pärast 15.eluaastat kogenud **füüsilist ja/või seksuaalset vägivalda**. 33% tähendab kokku 62 miljonit naist kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides.
- 22% oli kogenud **partneri füüsilist ja/või seksuaalset vägivalda**.
- 5% küsitletud naistest oli **vägistatud**. Ligi kümnendik naistest, kes on kogenud seksuaalset vägivalda kellegi muu kui partneri poolt märkisid, et kõige raskemas juhtumis osales mitu ründajat.
- 43% naistest oli kogenud praeguse või endise partneri poolt mingis vormis **psühholoogilist vägivalda**, näiteks teiste ees alandamist, kodust lahkumise keeldu või koju lukustamist, sundi vaadata pornograafiat ja vägivallaähvardusi.
- 33% naistest oli **lapsepõlves kogenud** täiskasvanu **füüsilist või seksuaalset vägivalda**. 12% oli lapsepõlves kogenud seksuaalset vägivalda, kusjuures **pooled juhtumitest panid toime nende naiste jaoks tundmatud mehed**. Need väärkohtlemise vormid seisnevad tavaliselt selles, et täiskasvanu näitab oma suguelundeid või puudutab lapse suguelundeid või rindu.

- 18% naised oli pärast 15. eluaastat **jälitatud** ja 5% oli seda kogunud küsitlusele eelnenud 12 kuu jooksul. see teeb kokku 9 miljonit naist. 21% jälitatud naistest märkisid, et jälitamine kestis kauem kui kaks aastat.
- 11% naistest oli kogunud kohatuid lähenemiskatseid sotsiaalmeedias või saanud seksuaalse alatooniga e-kirju või lühisõnumeid. Noortest naistest (18–29 a) on sellise **küberahistamise** ohvriks langenuid aga koguni 20%.
- 55% naistest oli kogunud mingis vormis **seksuaalset ahistamist**. 32% kõigist seksuaalse ahistamise ohvritest märkisid, et nende ahistajaks oli ülemus, kolleeg või klient.
- 67% **ei teatanud** isegi kõige raskemast partneri rünnakust politseile ega mõnele muule organisatsioonile.

Aruande aluseks olev uuring näitab selgesti, et naistevastase vägivalla vastu võitlemiseks peavad meetmeid rakendama erinevad ühiskonnagrupid, sealhulgas tööandjad, tervishoiutöötajad ja internetiteenuste osutajad. Põhiõiguste Amet teeb mitmeid ettepanekuid olukorda parandamiseks, mis aitavad Euroopa Liidu ja liikmesriikide poliitikakujundajatel rakendada mitmesuguseid meetmeid naistevastase vägivalla ennetamiseks ja sellele reageerimiseks. Nimelt:

- Euroopa Liidu liikmesriigid peaksid ratifitseerima Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon);
- Euroopa Liidu liikmesriigid peavad käsitama lähisuhtevägivalda avaliku, mitte eraelulise asjana. Seega tuleks kõikide Euroopa Liidu liikmesriikide õiguses suhtuda abielusisesesse vägistamisse samamoodi nagu muudesse vägistamisjuhtudesse ning koduvägivallale tuleks reageerida kui raskele ühiskonnaprobleemile;
- Euroopa Liidu liikmesriigid peavad läbi vaatama seksuaalse ahistamise suhtes kohaldatavate õigus- ja poliitikameetmete ulatuse ning tunnistama, et seksuaalne ahistamine võib toimuda eri olukordades ja eri vahenditega, näiteks interneti või mobiiltelefoni kaudu;
- Politseinikele, tervishoiutöötajatele, tööandjatele ja ohvriabiteenistuste töötajatele tuleb anda eriväljaõpet, vajalikud vahendid ja ohvrite aitamiseks vajalikud volitused;
- Politseinikke ja muude asjaomaste teenistuste töötajaid tuleks koolitada ära tundma ja mõistma psühholoogilise väärkohtlemise mõju ohvritele, et tagada mis tahes vormis ja olukorras toimuva naiste (ja tüdrukute) vastase vägivalla äratundmine ja registreerimine ning sellele reageerimine;
- Politseid tuleks innustada küberjälitamise ja -ahistamisega seotud juhtumeid süsteemselt tuvastama ja uurima;
- Interneti- ja sotsiaalmeedia platvormid peaksid ennetavalt aitama küberahistamise ohvritel väärkohtlemisest teatada ning neid tuleks julgustada soovimatut käitumist piirama;
- Ohvritele, kes kannatavad pärast ohvriks langemist vaimselt, sealhulgas süüdistavad iseennast ja tunnevad häbi, tuleb pakkuda spetsiaalseid tugiteenuseid;
- Naistevastase vägivalla vastased kampaaniad ja meetmed peavad olema suunatud nii meestele kui ka naistele. Mehed peavad positiivselt osalema algatustes, millega võideldakse meestepoolse naistevastase vägivalla vastu;

- On ilmnunud selge vajadus parandada ja ühtlustada andmete kogumist naistevastase vägivalla teemal nii Euroopa Liidu liikmesriikides kui ka liikmesriikide vahel.

Lisateavet uuringu kohta leiab [pressipaketis](#), mis sisaldab kokkuvõtet põhitulemustest koos täielike uuringutulemustega, peamisi järeldusi ja seisukohti tutvustavat kokkuvõtlikku aruannet ning veebipõhist andmete visualiseerijat, mis võimaldab vaadelda kõiki uuringutulemusi liikmesriikide ja teemade kaupa.

Tähelepanuks toimetajatele:

- Uuringu käigus küsitleti 42000 naist. Netovalimi suurus oli 1500 vastajat riigi kohta (v.a Luksemburgis, kus osales 900 vastajat). Vastajad olid küsitluse toimumise ajal 18–74aastased.
- Kõik vastajad valiti juhuvaliku meetodil ja uuringu tulemused on üldistatavad nii Euroopa Liidu kui ka liikmesriikide tasandil.
- Küsimustes uuriti naiste kogemusi ja vägivallajuhtumeid pärast 15.eluaastat ja küsitlusele eelnenud 12 kuu jooksul.
- Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsiooni) eesmärgiks on tagada naistele kui soopõhise vägivalla ohvritele tõhusam kaitse. Seni on konventsiooni ratifitseerinud ainult Austria, Itaalia ja Portugal, kuid 17 Euroopa Liidu liikmesriiki on sellele alla kirjutanud.
- Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA) pakub tõenduspõhist nõu Euroopa Liidu ja liikmesriikide poliitikakujundajatele, et aidata nii kaasa sellele, et põhiõiguste arutelu ja poliitika oleks teadmispõhisem ja sihipärasem.

Lisateave: FRA meediaüksus

E-post: media@fra.europa.eu

Tel +43 1 58030-642